

ความรู้เบื้องต้นกระบวนการวิจัยเชิงสังเคราะห์ Fundamentals of Research Synthesis Process

อลงกต คชสาร

Arongkot Khosshasarn

บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Graduate School, Phetchabun Rajabhat University

Corresponding Author, E-mail: arongkot.kho@pcru.ac.th

Received 21/04/2024 | Revised 16/05/2024 | Accepted 16/05/2024

บทความวิชาการ (Academic Article)

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอแนวทางเลือกในการสังเคราะห์งานวิชาการและสรุปวิเคราะห์ บทความเรื่องนี้ เป็นงานวิชาการค้นหาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยเชิงสังเคราะห์ และอธิบายแนวคิดและแสดงตัวอย่างงานวิจัย ซึ่งบทความวิเคราะห์นี้ ตั้งอยู่บนหลักการตามเรื่องระเบียบวิธีการวิจัย ค้นหาข้อเท็จจริง เพื่อตอบคำถามการวิจัยและข้อค้นพบ มีความจำเป็นต้องผ่านวิธีการกระบวนการในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ดังนั้น การเขียนงานวิชาการจำเป็นต้องพึงระเบียบวิธีการวิเคราะห์งานวิชาการ ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ใหม่ตามแนวทางปฏิบัติได้ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1) บ่งชี้เป้าหมายการสังเคราะห์งานวิชาการตามหัวข้องานวิจัยที่สนใจหรือปัญหาการวิจัย ขั้นตอนที่ 2) แบ่งหัวข้องานวิจัยที่สนใจตามตัวแปรปัจจัยหรือคำสำคัญ (Keywords) อย่างน้อย 5 – 7 คำสำคัญ ขั้นตอนที่ 3) กำหนดกรอบแนวคิดการสังเคราะห์งานวิจัยแบบกว้าง ๆ เป็น 3 แบบ 3.1 รูปแบบองค์ประกอบ 3.2 รูปแบบตัวแปรสัมพันธ์ 3.3 รูปแบบเชิงกระบวนการ ขั้นตอนที่ 4) เสาะหาและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยพิจารณาจาก 4.1 หัวข้อเรื่องวิจัย 4.2 ปัญหาการวิจัย 4.3 ระเบียบวิธีวิจัยโดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่าง 4.4 การอภิปรายผล เป็นต้น ขั้นตอนที่ 5) จัดหมวดหมู่และคัดเลือก ขั้นตอนที่ 6) วิเคราะห์และแปลความหมายข้อมูล ขั้นตอนที่ 7) นำเสนอผลการวิเคราะห์ โดยตารางประกอบคำบรรยายหรือคำสถิติ ขั้นตอนที่ 8) นำเสนอผลการสังเคราะห์ โดยวิธีสรุปผล เปรียบเทียบความเหมือนหรือความต่าง ให้ความคิดเห็นข้อดีและข้อเสีย รวมถึงข้อเสนอแนะที่ใช้ในการพัฒนาต่อยอดงานวิจัยชิ้นนั้น ๆ

กระบวนการเชิงสังเคราะห์งานวิจัย เป็นทัศนคติที่สำคัญในการขยายพันธุ์ของความรู้ทางวิชาการและนำไปสู่การสร้างสรรคผลงาน เพิ่มมูลค่าของงานวิจัย ส่งเสริมให้มีการอ้างอิงงานวิจัยเก่า ๆ มากขึ้น ส่งเสริมการพัฒนาในงานวิชาการต่าง ๆ การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการใหม่ ๆ จำเป็นต้องใช้วิธีการสังเคราะห์ที่เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่มีคุณภาพและมีความเชื่อถือได้

คำสำคัญ: สังเคราะห์; วิจัย; วิชาการ; วิเคราะห์

Abstract

This academic article aims to propose alternative approaches to synthesize and analyze academic researches. It serves as an introductory exploration of the process of analytical research synthesis and provides explanations of concepts and examples of research works. It based on the principles of research methodology, factual investigation, and answering research questions, it is necessary to go through systematic analysis and synthesis processes. Therefore, academic writing relies on research analysis methodologies, which can be summarized as follows: Step 1) Specify the objective of synthesizing academic work according to the research topic of interest or research problem. Step 2) Establish a broad framework for research synthesis, divided into 3 categories; 3.1 Component-Based Format, 3.2 Variable Relationship Format and 3.3 Process-Orientated Format. Step 4) Seek and gather research data, considering 4.1 research topics, 4.2 research problems, 4.3 research methodologies, especially sample groups, and 4.4 result interpretation. Step 5) Categorize and select data. Step 6) Analyze and interest data. Step 7) Present analysis results using descriptive tables or statistics. Step 8) Present synthesis results through summarization, comparing similarities or differences, providing comments on strengths and weaknesses, and offering recommendations for further research development.

Synthetic research methodology is a crucial mindset for expanding the horizons of academic knowledge and leading to creative outputs. It enhances the value of research by promoting references to older research, fostering development in various academic fields, and generating innovative academic works. To achieve high-quality and reliable results, it is imperative to employ systematic and well-defined synthesis methodologies.

Keywords: Synthesis; Research; Academic; Analysis.

บทนำ

กระบวนการวิจัยเชิงสังเคราะห์ คือ รูปแบบการวิจัยเชิงระบบ ซึ่งเป็นกระบวนการสังเคราะห์งานวิจัย (research synthesis) โดยนำผลงานวิจัยอย่างน้อย 2 ชิ้นมาบูรณาการ ด้วยวัตถุประสงค์เพื่อนำผลการวิจัยสังเคราะห์มาข้อสรุปร่วมกันในเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาต่อยอดจากผลงานวิจัยชิ้นเดิม หรือเรียกอีกอย่างว่าปริทัศน์งานวิจัย (research review) ซึ่งถือว่าเป็นกระบวนการวิจัยตามวิธีวิทยาศาสตร์ (research synthesis as a scientific process) เพื่อตอบปัญหาทางวิจัยนั้น ๆ โดยรวบรวมงานวิจัยเกี่ยวข้องกับปัญหาเดียวกัน มาหลาย ๆ เรื่อง นำมาศึกษาและวิเคราะห์อีกครั้ง ด้วยวิธีทางวิเคราะห์ข้อมูลและทางสถิติ และนำมาเสนอข้อสรุปอย่างเป็นระบบเพื่อให้ได้ คำตอบปัญหาวิจัยที่ต้องการนั้น ๆ (Valentine & Cooper, 2009) รวมถึงการระดมความคิดเห็นจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders) ถือเป็นขั้นตอนของกระบวนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีการนำเสนอข้อสรุปของผลงานวิจัย (research of research) ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ ฯลฯ เพื่อดูความเป็นไปได้ในเชิงการยอมรับและความร่วมมือของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยนักวิจัยทำการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders analysis) ว่า ใครคือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง มีความสัมพันธ์ต่อ

ประเด็นนั้น ๆ อย่างไร ไม่ว่าจะเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่ได้ประโยชน์ หรือเสียประโยชน์ อาจเป็นบุคคลที่ทำงานในหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่นั้น ๆ โดยตรง สิ่งสำคัญในการ วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย การศึกษาบุคคลและหรือหน่วยงานนั้น ๆ เชิงลึก พยายามเข้าใจเรื่องพฤติกรรม ความสนใจ ความรู้ ความต้องการ เป้าหมายของการทำงาน อำนาจหน้าที่ต่อประเด็นต่าง ๆ อิทธิพล และจุดยืนต่อประเด็นนั้น ๆ ซึ่งพิจารณาถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่ละฝ่ายทั้งหมดทุกด้าน เพื่อนำข้อมูลมาสรุป คัดการณ์และประเมิน รูปแบบการตอบสนอง และหาแนวทางในการเพิ่มความสนับสนุน และลดการต่อต้านคัดค้านประเด็น นั้น ๆ รวบรวมกลุ่มที่มีความเห็นที่ไปในทิศทางเดียวกัน และกลุ่มที่มีความเห็นที่แตกต่าง อย่างไรก็ตามผู้ที่วิเคราะห์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholders analysis) เป็นได้ทั้งบุคคลที่อยู่ในระบบ (insider) และบุคคลที่อยู่นอกระบบ (outsider) ซึ่งบุคคลที่อยู่ในและนอกระบบ จะมีลักษณะข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกัน ยกตัวอย่างเช่น บุคคลที่อยู่นอกระบบ จะมีความเป็นกลาง ซึ่งมองปัญหาจากแง่มุมที่เป็นกลางปราศจากอคติ แต่อาจจะขาดความคุ้นเคยต่อระบบ อาจใช้เวลาประมาณหนึ่งในการเรียนรู้เนื้อหา งาน วัฒนธรรม และความรู้เฉพาะ ขาดความเข้าใจในระบบพื้นฐานในช่วงตอนต้น ถ้าเป็นบุคคลที่มีข้อดีข้อเสียที่ตรงข้ามกัน

ความนิยมการสังเคราะห์ของงานวิชาการ

ความนิยมในการสังเคราะห์งานวิชาการ ประกอบด้วย การสังเคราะห์เนื้อหาสาระ (Content Analysis) ในส่วนของลักษณะของงานวิจัย วิธีการและรายละเอียดการดำเนินงานวิจัย และผลงานวิจัย ใช้เทคนิคการวิเคราะห์ห่อภิมาน (meta-analysis) ซึ่งเป็นวิธีการสังเคราะห์เชิงปริมาณ ต้องใช้ระเบียบวิธีทางสถิติ เป็นการนำเสนอข้อค้นพบ จากงานวิจัยที่นำมาวิเคราะห์มาพิจารณาในมาตรฐานแบบเดียวกัน และบูรณาการการค้นพบของผลที่ได้จากการวิจัยมาสังเคราะห์ทั้งหมด และแสดงความเชื่อมโยงและเกี่ยวข้องสามารถดำเนินการอย่างง่าย ด้วยวิธีนี้

อีกวิธีคือ การสังเคราะห์เนื้อหาเฉพาะส่วน ที่เป็นข้อค้นพบในผลรายงานการวิจัยนั้น ๆ โดยใช้วิธีบรรยายเชิงคุณภาพ ซึ่งจะได้บทสรุปรวมเป็นข้อค้นพบของงานวิจัยที่นำมาสังเคราะห์ ซึ่งสามารถสังเคราะห์ของงานวิจัยของแต่ละเรื่องได้ หรืออาจไม่คงสาระของงานวิจัยก็ได้ โดยสามารถนำเสนอของบทสรุปรวมในลักษณะภาพรวมได้

การสังเคราะห์งานวิชาการ แยกเป็น 2 ประเภทหลัก ๆ คือ การสังเคราะห์งานวิชาการเชิงคุณภาพ (qualitative research synthesis) และการสังเคราะห์งานวิชาการเชิงวิจัยเชิงปริมาณ (quantitative research synthesis) ส่วนกระบวนการที่สังเคราะห์งานวิชาการด้านวิจัย นั้น ครอบคลุมขอบเขตต่าง ๆ ได้แก่ 1. การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี และหลักการของศาสตร์นั้น ๆ 2. การสังเคราะห์วิธีระเบียบวิจัย และ 3. การสังเคราะห์ผลการวิจัยและข้อค้นพบ มีรายละเอียดความรู้การสังเคราะห์งานวิชาการ ซึ่งการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงคุณภาพ ถือเป็นการอ่านเพื่อวิเคราะห์รายงานผลการวิจัยในประเด็นหัวข้อที่สนใจ และนำมาสรุปเขียนรวมเป็นองค์ความรู้ใหม่ของผู้วิจัย Gilson (2014) ผ่านกระบวนการ จะได้ผลสังเคราะห์เห็นมุมมอง ทิศทาง แนวโน้มและข้อเสนอที่เหมาะสมกับบริบท ส่วนการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงปริมาณ คือ การวิเคราะห์จำนวน ตัวเลข และค่าสถิติในเรื่องที่เกี่ยวข้อง ถือว่าการสังเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) เป็นการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (integrative analysis) หรือการวิเคราะห์ (analysis of analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (research of research) และนำมาจัดหมวดหมู่และกลุ่มทำข้อสรุปใหม่

ขั้นตอนการสังเคราะห์งานวิชาการ

การสังเคราะห์งานวิชาการมีขั้นตอนการวิจัยที่เริ่มตั้งแต่การกำหนดปัญหาเพื่อรวบรวมคำถามหาหลักฐานเชิงประจักษ์ของเป้าหมายการสังเคราะห์ และประเมินรายงานวิจัยทั้งในส่วนของวิธีการวิจัยและขั้นตอนการศึกษา และวิเคราะห์หาหลักฐาน ความสำเร็จที่ได้จากหลักฐานทั้งหมดและนำเสนอผลสังเคราะห์ (Cooper, 2007) รูปแบบของการสังเคราะห์มี 2 รูปแบบ คือ 1. การสังเคราะห์งานเชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) และ 2. การสังเคราะห์งานเชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) ประกอบด้วย

1. การสังเคราะห์งานเชิงคุณภาพ (Qualitative Synthesis) คือ การสังเคราะห์สาระเนื้อหาของงานวิชาการ เจาะจงเฉพาะข้อค้นพบและบทสรุปของงานวิชาการ ซึ่งใช้วิธีสังเคราะห์ด้วยการบรรยายข้อค้นพบของงานวิชาการที่จะนำมาสังเคราะห์ การสังเคราะห์งานเชิงคุณภาพ ช่วยทำให้เข้าใจระบบของงานวิชาการนั้น ๆ ผ่านกระบวนการและเห็นมุมมองด้านการตัดสินใจของเจ้าของงานวิชาการดังกล่าว สามารถสรุปทิศทาง แนวโน้มและข้อเสนอแนะที่เหมาะสมกับบริบทเป้าหมายการสังเคราะห์ได้ (Gilson, 2014) ประกอบด้วยขั้นตอนการสังเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative research synthesis) ดังนี้

1.1 คัดเลือกงานวิชาการหรืองานวิจัย ที่จะนำมาสังเคราะห์ตามเกณฑ์และเป้าหมาย โดยพิจารณาจากกระบวนการของระเบียบวิธีการวิจัย ดังนี้ กลุ่มประชากร ขนาดกลุ่มตัวอย่าง กรอบแนวคิดการวิจัย กระบวนการและระเบียบวิธีการวิจัย

1.2 จัดหมวดหมู่ของงานวิชาการหรืองานวิจัย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นลักษณะเดียวกัน เพื่อดูความแตกต่างของผลลัพธ์ของวิจัยนั้น ๆ

1.3 วิเคราะห์เนื้อหาของงานวิชาการหรืองานวิจัย โดยเรียงสาระเนื้อหาที่มีประเด็นเดียวกันไว้ในหมวดเดียวกัน โดยการเปรียบเทียบเนื้อหา ดังเช่น สภาพปัญหา วิธีการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา หลักการและแนวคิด รวมถึงวิธีการที่ใช้ในการออกแบบพัฒนา วิธีการเก็บข้อมูล กระบวนการประเมินผล ผลลัพธ์การวิจัย การเปลี่ยนแปลงเชิงระบบที่เกิดขึ้น

1.4 นำเสนอผลข้อมูลการสังเคราะห์งานวิชาการ ในแบบการบรรยายและนำเสนอ

ในการสังเคราะห์งานวิชาการเชิงคุณภาพนั้น เป็นการเปรียบเทียบ วิเคราะห์ผลการวิเคราะห์ (Analysis of analysis) หรือการวิจัยงานวิจัย (Research of research) หรือการวิเคราะห์เชิงผสมผสาน (Integrative analysis) และใช้เทคนิคการวิเคราะห์แบบอภิมาน (Meta-analysis) ซึ่งในการพิจารณางานวิชาการนั้น ใช้หลักสำคัญของงานวิจัยนั้น ๆ นำมาเปรียบเทียบพิจารณา ใช้การวางลำดับตามโครงสร้าง (Hierarchical structure) ของข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สรุปข้อมูล การสังเคราะห์งานวิจัย (Systematic review) ส่วนใหญ่ใช้ในงานวิจัยเชิงคุณภาพทั้งหมด ด้านการวิเคราะห์อภิมาน (Meta-analysis) เป็นส่วนหนึ่งของการสังเคราะห์งานวิชาการ เป็นการวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติในการรวบรวมผลของงานวิจัยในแต่ละเรื่องมาสรุปรวมกันมีการให้ค่าเชิงปริมาณที่แน่นอน มักใช้กับกรณีงานวิจัยเป็นเชิงปริมาณ ที่มีความเป็นเนื้อเดียวกัน (Sukjaroen, 2014 : 44) รายงานการวิจัยที่นำมาวิเคราะห์หรือสังเคราะห์นั้น ควรมีอย่างน้อย 2 เล่มขึ้นไป ยังมีจำนวนวิจัยมาเปรียบเทียบและสังเคราะห์มากเท่าไร ก็ยิ่งทำให้ข้อสรุปครอบคลุมและสามารถนำไปใช้ได้กว้างขึ้น

2. การสังเคราะห์งานเชิงปริมาณ (Quantitative Synthesis) คือ การนำงานวิชาการที่มีลักษณะการวิจัยทางตัวเลข นำมารวบรวมข้อมูลและเปรียบเทียบ ตามขั้นตอนสังเคราะห์งานเชิงปริมาณ (Quantitative research synthesis) โดยนำงานวิจัยมาสังเคราะห์ 2 ถึง 3 เรื่อง หรือมากกว่านั้น ให้ได้ข้อสรุปที่ครอบคลุมและน่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ได้กว้างขึ้นขั้นตอนการสังเคราะห์ดังต่อไปนี้

2.1 พิจารณาตรวจสอบงานวิจัย เช่น วิธีดำเนินการวิจัย คุณภาพของประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

2.2 กำหนดประเด็นหรือตัวแปรที่แสดงลักษณะเฉพาะของงานวิจัย ยกตัวอย่างเช่น คำถามการวิจัย วัตถุประสงค์การวิจัย พื้นที่ดำเนินการวิจัย ระยะเวลาของการดำเนินการวิจัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง กรอบแนวคิดการวิจัย ระเบียบวิธีการวิจัย เป็นต้น

2.3 จำแนกงานวิจัยออกตามประเด็นหลักเกณฑ์สำคัญ เช่น ความสำคัญหรือปัญหาเชิงพื้นที่ วิธีการออกแบบการแก้ปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา เป็นต้น

2.4 วิเคราะห์ลักษณะงานวิจัย จัดหมวดหมู่และสังเคราะห์โดยการเรียงลำดับตามประเด็นหรือตัวแปรที่กำหนดไว้ สรุปผลการสังเคราะห์ด้วยค่าสถิติที่นำมาช่วยในการสังเคราะห์ข้อมูล

2.5 นำเสนอข้อมูลผลการสังเคราะห์มีวิธีเสนอได้หลายแบบ ได้แก่ การบรรยาย การเสนอด้วยค่าสถิติ การเสนอด้วยตารางประกอบการบรรยาย

2.6 แปรผลและการนำเสนอผลการวิจัยโดยการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ตัวอย่างงานวิจัย

งานบทความชิ้นนี้ คือตัวอย่างสังเคราะห์เชิงคุณภาพ ดำเนินการเรื่อง การสังเคราะห์งานวิจัยด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มอุตสาหกรรม (สมพร ปานดำ และวรวิทย์ ศรีตระกูล, 2564) มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของกลุ่มอุตสาหกรรม โดยศึกษารวบรวม และสังเคราะห์งานวิจัยทั้งสิ้น 26 งานวิจัย ผลการสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับด้านอาชีวศึกษาสามารถนำมาจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของกลุ่มอุตสาหกรรมและเป็นแนวทางการปฏิบัติ รวมทั้งการนำไปประยุกต์ใช้ จัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อการสร้างกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีความสามารถผสมผสานวิชาการด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมให้เข้ากับทักษะทางด้านช่าง สร้างนวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยีให้กับภาคการผลิตของประเทศ บทความฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ “...รวบรวมแนวทางจากการค้นคว้าและสืบค้นงานวิจัยที่มีความโดดเด่นด้านการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านกำลังคนอาชีวศึกษา และการพัฒนาที่รองรับกับโลกในศตวรรษที่ 21 มาสังเคราะห์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ของกลุ่มอุตสาหกรรมโดยมีรายละเอียดประเด็นที่นำมาสังเคราะห์งานวิจัยด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษากลุ่มอุตสาหกรรมดังนี้ ประเด็นที่ 1 หลักสูตรจำนวน 3 เรื่อง ประเด็นที่ 2 ครูจำนวน 3 เรื่อง ประเด็นที่ 3 ผู้เรียนจำนวน 3 เรื่อง ประเด็นที่ 4 การจัดการเรียนการสอนจำนวน 4 เรื่อง ประเด็นที่ 5 การบริหารจัดการจำนวน 4 เรื่อง ประเด็นที่ 6 ความร่วมมือจำนวน 4 เรื่อง และประเด็นที่ 7 เรื่องอื่นๆที่เกี่ยวข้อง นโยบายและแนวโน้มการพัฒนาจำนวน 5 เรื่องเพื่อจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาของกลุ่มอุตสาหกรรม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาด้านต่าง ๆ ของอาชีวศึกษานำไปสู่เป้าหมายการสร้างกำลังคนอาชีวศึกษาให้มีความสามารถผสมผสานวิชาการด้านเทคโนโลยี และนวัตกรรมให้เข้ากับทักษะทางด้านช่าง เพื่อสร้าง

นวัตกรรมและสิ่งประดิษฐ์ใหม่ ๆ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อันจะนำไปสู่การยกระดับความสามารถทางเทคโนโลยี ให้กับภาคการผลิตของประเทศ” โดยสรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ “สรุปประเด็นที่ 1 ด้านหลักสูตรสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรวางเป้าหมายในการพัฒนาหลักสูตร ทั้งภาคปกติ และ Up Skills สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพ มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพ และแนวโน้มของอุตสาหกรรมในอนาคต โดยให้ผู้เรียนมีทักษะอันหลากหลาย สรุปประเด็นที่ 2 ด้านครู 1. เชื่อมโยงเครือข่ายข้อมูล องค์ความรู้ และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ให้ครูในสถานศึกษา และครูฝึกในสถานประกอบการได้นำองค์ความรู้ไปใช้ร่วมกัน 2. เพิ่มช่องทางสื่อสารระหว่างสถานศึกษากับภาคประกอบการ 3. ขยายศูนย์ทดสอบมาตรฐานอาชีพ และคุณวุฒิวิชาชีพ 4. พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมครูช่างอุตสาหกรรมให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิด “ทักษะการคิดแก้ปัญหา” และมีสมรรถนะด้านความปลอดภัยทางดิจิทัลและทักษะทางวิชาชีพให้ทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน (Skill Gap) สรุปประเด็นที่ 3 ด้านผู้เรียนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสถานศึกษา ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูช่างอุตสาหกรรมทั้งทางด้านทักษะวิชาชีพ ทักษะในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น ทักษะยุคดิจิทัลในระดับสูง ประกอบด้วย 7 ทักษะ และทักษะการสื่อสารและเจรจาต่อรอง ทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะด้าน ICT สรุปประเด็นที่ 4 ด้านการจัดการเรียนการสอน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาควรพัฒนากระบวนการเรียนรู้ด้านพฤติกรรม ด้วยกิจกรรมส่งเสริมผู้เรียนด้วยทักษะชีวิตด้านทักษะทางปัญญาอย่างมีวิจารณญาณ (CCS) การสร้างความผูกพันระหว่างเรียน Online เน้นการพัฒนาสมรรถนะครูเกื้อหนุน (Facilitators) การพัฒนาทักษะการสอนแบบ (Project Based Learning: PjBL) ของครูอาชีวศึกษา ในรูปแบบ Online ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตสรุปประเด็นที่ 5 ด้านการบริหารจัดการสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรส่งเสริมให้มีการจัดทำ 1) คู่มือแนวปฏิบัติที่ดีที่เกิดจากการประยุกต์ใช้พหุแนวคิดในการประกันคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา 2) แผนพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักศึกษาประจำปี 3) แผนการศึกษาระยะสั้นโดยใช้ระบบสารสนเทศ 4) แผนบริหารความเสี่ยงตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา และอื่นๆสรุปประเด็นที่ 6 ด้านความร่วมมือ และอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรดำเนินการพลิกโฉมความร่วมมือการจัดการศึกษาระบบทวิภาคี ให้ความสำคัญกับภาคเอกชนเป็นผู้นำเสนอให้รัฐบาลออกกฎหมายต่าง ๆ ที่ให้ประโยชน์เกิดขึ้นทั้งฝ่ายสถานประกอบการและผู้เรียน เช่น สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมความร่วมมือควรออกแบบการเรียนรู้ในสถานประกอบการที่เหมาะสม สมอ.ควรเผยแพร่องค์ความรู้ ในการวิเคราะห์ความต้องการของสถานประกอบการในพื้นที่ รวมถึงของผู้เรียน ผู้ปกครอง และความพร้อมของสถานศึกษา ควรมีการเตรียมความพร้อมครูก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ และเพิ่มความร่วมมือกับอาชีวศึกษาในต่างประเทศสรุปประเด็นที่ 7 ด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวกับด้านนโยบายและแนวโน้มการพัฒนาด้านอุตสาหกรรมสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ควรวางภาพอนาคต (Foresight) เพื่อเป็นการเปิดมุมมองอนาคตที่มีโอกาสจะเป็นเพื่อสร้างแนวคิดในการพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา ด้านอุตสาหกรรมให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงสำคัญที่คาดว่าจะเกิดขึ้นปี 2030 (Global Mega trends) เพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์/นโยบาย/ยุทธศาสตร์การวิเคราะห์กลยุทธ์ในการแข่งขัน และแนวโน้มของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ โดยมีเป้าหมายให้กำลังพลอาชีวศึกษามีสมรรถนะในเรื่องต่างๆ เช่น อุตสาหกรรมสีเขียวอุตสาหกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยปัญญา ทักษะ

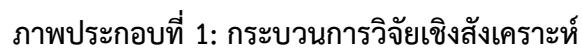

แห่งอนาคต และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร รัฐบาลควรสนับสนุนให้มีครุภัณฑ์มาตรฐานช่วงอุตสาหกรรม เพื่อสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนคงอยู่ในระบบ และลดปัญหาการกลางคัน”

งานบทความชิ้นที่ 2 ฉบับนี้ คือ ตัวอย่างสังเคราะห์เชิงปริมาณ ดำเนินการเรื่องการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมิณของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา (ณัฐพิพัฒน์ ดอกเทียน และสุนทรา โตบัว, 2561). “...มีวัตถุประสงค์เพื่อสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมิณของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ งานวิจัยเชิงประเมิณของวิทยานิพนธ์สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา ในระดับปริญญาโท ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ปีพ.ศ.2530 -2559 จากการสืบค้นฐานข้อมูล ThaiLIS จำนวน 98 เล่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินคุณภาพงานวิจัยและแบบบันทึกข้อมูลงานวิจัย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลจากการวิจัย 1) ข้อมูลเบื้องต้นของงานวิจัย ส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยของกลุ่มสถาบันการศึกษาภาคกลาง (ร้อยละ 45.92) 2) คุณภาพงานวิจัย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (ร้อยละ 98.98) 3) ผลการสังเคราะห์งานวิจัยเชิงประเมิณส่วนใหญ่เป็นการประเมินที่ยึดจุดประสงค์ของโครงการหรืองานเป็นหลัก (ร้อยละ 73.44) โดยเลือกใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปป์มากที่สุด(ร้อยละ 34.69) ขอบข่ายของสิ่งที่ประเมินส่วนใหญ่ คือ หลักสูตร (ร้อยละ 27.55) และสิ่งที่มุ่งประเมินมากที่สุด คือ ผลผลิต (ร้อยละ 90.82) ระยะที่มีการดำเนินการประเมินมากที่สุด คือ หลังเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 89.80) แหล่งข้อมูลส่วนใหญ่เป็นนักเรียน/นักศึกษา/นิสิต (ร้อยละ 68.37) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดผู้วิจัยสร้างเอง โดยเป็นแบบสอบถามมากที่สุด (ร้อยละ 100.00) และวิธีการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ได้แก่ ตรวจสอบความตรงโดยการหาค่า IOC ตรวจสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีของคูเดอร์-ริชาร์ดสันและวิธีหาลัมประสิทธิ์อัลฟ่า ตรวจสอบความยาก ตรวจสอบอำนาจจำแนก และตรวจสอบความเป็นปรนัย การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนใหญ่ใช้ ค่าเฉลี่ย (ร้อยละ 91.84) งานวิจัยส่วนใหญ่มีเกณฑ์การประเมิน โดยเป็นเกณฑ์สัมบูรณ์ (ร้อยละ 94.90) และแนวโน้มในการเลือกใช้รูปแบบการประเมิน ประเภทของการประเมินและรูปแบบการประเมินที่ได้รับความนิยมมากที่สุด คือ ประเภทของการประเมินที่ยึดจุดประสงค์ของโครงการหรืองานเป็นหลัก และรูปแบบซิปป์”

บทสรุป

กระบวนการเชิงสังเคราะห์งานวิจัย ถือเป็นศาสตร์หนึ่งในการพัฒนาและต่อยอดองค์ความรู้ที่เคยทำงานวิจัยมาแล้ว นับเป็นสิ่งสำคัญในการต่อยอดของงานวิชาการต่าง ๆ ถือเป็นการสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการสามารถเป็นฉาบทรรคใหม่ ๆ ขั้นตอนและวิธีการสังเคราะห์ (Synthesis Methodology) ที่เป็นระบบ และการสังเคราะห์งานวิชาการ ก็เป็นเครื่องมือช่วยจัดระบบข้อมูลให้เป็นระเบียบและชัดเจนมากขึ้น ซึ่งการสังเคราะห์งานวิชาการ ไม่จำเป็นต้องเริ่มดำเนินการตั้งแต่แรกใหม่ทั้งหมด สามารถนำสิ่งที่นักวิชาการท่านอื่น ๆ ที่คิดไว้ ปฏิบัติไว้และทำไว้ มาผสมผสาน เพิ่มความเข้าใจที่ชัดเจนขึ้น ขยายสาระและขอบเขตด้านวิชาการออกไปให้สมบูรณ์ครบถ้วน ซึ่งข้อมูลที่สังเคราะห์จะเป็นประโยชน์ในการต่อยอดองค์ความรู้ บูรณาการศาสตร์ต่าง ๆ ตลอดจนสร้างสรรค์ผลงานวิชาการชิ้นใหม่ๆ ต่อไปได้ สรุปวิธีการปฏิบัติโดยสังเขปดังนี้

สาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและประเมินทางการศึกษา. Journal of Humanities and Social Sciences Thonburi University, 12(27), 70-78.

- สมพร ปานดำ และวรวิทย์ ศรีตระกูล (2564). การสังเคราะห์งานวิจัยด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มอุตสาหกรรม: การสังเคราะห์งานวิจัยด้านอาชีวศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการอาชีวศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา กลุ่มอุตสาหกรรม. วารสารวิจัยและนวัตกรรมการอาชีวศึกษา, 5(2), 1-12.
- Cooper, H. (2007). Evaluating and interpreting research syntheses in adult learning and literacy. Cambridge MA: National Center for the Study of Adult learning and Literacy.
- Gilson, L. (2014). Qualitative research synthesis for health policy analysis: what does it entail and what does it offer? Health Policy and Planning 2014; 29:iii1-iii5.
- Valentine, J. C. & Cooper, H. (2009). The Handbook of research synthesis and meta-analysis. Russell Sage Foundation. New York.
- Sukjaroen, N. and Yoonisil, W. (2014). "Meta-Analysis and Meta-Synthesis". RMU.J. (Humanities and Social Sciences). 8(3) : 43-56.